

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 697/2016-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2 a čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru Rajec pri jeho zatknutí uskutočnenom 6. marca 2015, postupom inšpekcie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-92/OISS-V-2015 a jej uznesením z 22. mája 2015 a postupom Okresnej prokuratúry Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Pv 235/2015 a jej uznesením zo 17. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv

podľa čl. 15 ods. 1 a 2 a čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru Rajec (ďalej len „polícia“) pri jeho zadržaní uskutočnenom 6. marca 2015 (ďalej aj „postup polície pri zadržaní sťažovateľa“), postupom inšpekcie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „inšpekcia ministerstva vnútra“) v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-92/OISS-V-2015 a jej uznesením z 22. mája 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie inšpekcie ministerstva vnútra“) a postupom Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Pv 235/2015 a jej uznesením zo 17. júna 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Žilina vydal pod sp. zn. 3 T 27/2004 príkaz zo 4. novembra 2014 na zadržanie sťažovateľa na účely jeho dodania do výkonu trestu odňatia slobody. Pri pokuse o zadržanie uskutočnenom 6. marca 2015 bol sťažovateľ príslušníkmi polície postrelený, pričom utrpel priestrel v oblasti dolnej časti predlaktia vpravo, trieštivú zlomeninu v oblasti dolnej časti vretennej kosti vpravo s posunom úlomkov, priestrel na vonkajšej strane pravého stehna v hornej časti v oblasti chochoľa stehennej kosti, priestrel stehna vľavo v hornej časti stehna bez poškodenia stehennej kosti a panvovej kosti, odreniny na oboch kolenách, krvnú podliatinu na vnútornej strane stehna vpravo, drobné odreniny kože s drobnými výronmi na pravom kolene, drobné odreniny kože a drobné výrony na vonkajšej strane predkolenia vpravo (ďalej len „zranenia“).

V nadväznosti na postup príslušníkov polície pri zadržaní sťažovateľa bolo uznesením vyšetrovateľa inšpekcie ministerstva vnútra ČVS: SKIS-92/OISS-V-2015 zo 6. marca 2015 začaté trestné stíhanie za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Následne napadnutým uznesením inšpekcie ministerstva vnútra ČVS: SKIS-92/OISS-V-2015 z 22. mája 2015 bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku označené trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že predmetný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Proti napadnutému uzneseniu inšpekcie ministerstva vnútra podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola napadnutým uznesením okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 235/2015 zo 17. júna 2015 ako nedôvodná zamietnutá.

Proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry podal sťažovateľ podnet podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ako aj opakovaný podnet. Podnet sťažovateľa, ako aj jeho opakovaný podnet bol pripisom Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) sp. zn. 3 KPt 196/15 z 3. augusta 2015 odložený ako nedôvodný. V označenom prípise krajská prokuratúra okrem iného uviedla, že „... Naopak, treba zdôrazniť, že postup hliadky bol v súlade so zákonom, adekvátny Vášmu konaniu, ktoré v nadväznosti na predchádzajúcu trestnú činnosť odporovalo zákonu a opodstatňovalo adekvátnu reakciu policajtov, ktorí na rozdiel od Vás nepostupovali protiprávne.

Každý, aj bezúhonný občan a nieto ešte osoba s kriminálnou minulosťou, je povinný sa podrobiť výzvam polície bez toho, aby svojim správaním vyvolával otázky o jeho ďalších úmysloch.

Plne sa stotožňujem s uvedenými odôvodneniami rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, preto na ne v ďalšom len odkazujem s tým, že by bolo nadbytočné opakovať napr. aj také aspekty, ako je zistenie, že Vaša verzia priebehu zadržania nebola potvrdená ani znaleckým dokazovaním, čo evokuje logický záver, že Vaše oznámenie mohlo byť účelovou snahou o pomstu proti zasahujúcemu policajtovi.“.

Sťažovateľ tvrdí, že sa stal obeťou konania, ktoré bolo spôsobilé ohroziť jeho život. Sila použitá políciou nebola podľa jeho názoru proporcionálna cieľu, ktorým bolo jeho zadržanie, pričom príslušné policajné orgány nenaplánovali a nekontrolovali policajnú akciu tak, aby v čo najväčšej možnej miere minimalizovali použitie smrtiacej sily. Použitie strelnej zbrane políciou nebolo podľa presvedčenia sťažovateľa legitímne, a to ani v intenciách zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“), ani v rámci nutnej obrany, t. j. v jeho veci malo dôjsť k neoprávnenému použitiu zbrane. Sťažovateľ argumentuje, že bol políciou postrelený

bez výstrahy v čase, keď sa vzdával a nebol ozbrojený. Poukazuje tiež na to, že nikto zo zasahujúcich policajtov nebol zranený a nebol voči nim vedený nijaký útok. Sťažovateľ uvádza, že polícia jeho zadržanie plánovala, a preto mala dostatok času na vyhodnotenie možných rizík a na prijatie všetkých nevyhnutných opatrení na jeho realizáciu. Sťažovateľ popiera tvrdenie zasahujúceho policajta, že sťažovateľ viedol proti nemu domnelý útok. Za celkom nepochopiteľnú považuje skutočnosť, že zasahujúci policajt vystrelil na neho po tretíkrát zozadu v čase, kedy neutekal ani neútočil. Sťažovateľ ďalej uvádza, že postrelený bol v okamihu, keď sa vzdával. Keďže polícia mala informácie o jeho pobyte a pohybe, bolo podľa argumentácie sťažovateľa namieste, aby ho zadržala v jeho bydlisku. Zasahujúci policajt sa mylne domnieval, že sú tu okolnosti oprávňujúce ho na použitie zbrane. Zasahujúci policajt mal podľa tvrdenia sťažovateľa osobné dôvody, pre ktoré mal záujem zraniť ho.

Sťažovateľ v rámci svojej sťažnostnej argumentácie tiež uvádza, že mu nie je zrejmé, akým spôsobom bolo v jeho veci začaté trestné stíhanie (aj keď bolo vydané uznesenie o začatí trestného stíhania „vo veci“ 6. marca 2015, pozn.), keďže nikto z inšpekcie ministerstva vnútra nevykonal na mieste činu žiadny neopakovateľný ani neodkladný úkon, vyšetrovateľ nevyfotografoval miesto incidentu, nevypracoval situačný náčrt, plánik ukazujúci postavenie zúčastnených osôb, nebolo vykonané výškové zameranie terénu, nebola vypracovaná balistická správa zameraná na trajektóriu striel, neboli zabezpečené všetky nábojnice, neboli zabezpečené odevné zvršky sťažovateľa (prítomnosť pušného prachu), nebola vykonaná rekonštrukcia ani obhliadka tela sťažovateľa a neboli vypočutí zasahujúci záchranári.

Podľa tvrdenia sťažovateľa najzásadnejšie pochybenia v rámci vyšetrovania jeho zranenia sa týkajú vypracovaného znaleckého posudku znalcom z odboru zdravotníctva [REDACTED], a to preto, že znalec nevykonal obhliadku jeho tela a neurčil priebeh strelných kanálov, vychádzal len z existujúcich lekárskejších správ a RTG snímok.

Sťažovateľ zastáva názor, že orgány činné v trestnom konaní vec riadne nevyšetřili, aby „sa tak štát zbavil zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.“

V druhom rade je tu celkom zjavná snaha zabrániť trestnému stíhaniu zasahujúceho policajta...“.

Pre prípad, že by ústavný súd dospel k záveru, že postup polície pri zadržaní sťažovateľa nedosahuje intenzitu porušenia práva na život, tak podľa jeho názoru nepochybne došlo prinajmenšom k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 3 dohovoru.

Napokon sťažovateľ namieta, že vyšetrowanie nemohlo byť účinné, keďže nebolo vykonané nezávislým orgánom, keďže Policajný zbor podlieha Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, rovnako ako inšpekcia ministerstva vnútra, ktorá podľa jeho názoru nie je nezávislým vyšetrowacím orgánom.

Na základe uvedených skutočností sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol tak, že vysloví porušenie ním označených práv garantovaných ústavou a práv podľa dohovoru, zruší napadnuté rozhodnutia a prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 € a úhradu trov konania. Sťažovateľ tiež žiada, aby mu ústavný súd ustanovil v tomto konaní právneho zástupcu z radov advokátov.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2 a čl. 16 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 3 dohovoru postupom polície pri jeho zadržaní, postupom inšpekcie ministerstva vnútra v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-92/OISS-V-2015 a jej uznesením z 22. mája 2015 a postupom okresnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Pv 235/2015 a jej uznesením zo 17. júna 2015.

Podľa čl. 15 ods. 1 ústavy každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

Podľa čl. 15 ods. 2 ústavy nikto nesmie byť pozbavený života.

Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života okrem výkonu súdom uloženého trestu nasledujúceho po uznaní viny za spáchanie trestného činu, pre ktorý zákon ukladá tento trest.

Podľa čl. 2 ods. 2 dohovoru zbavenie života sa nebude považovať za spôsobené v rozpore s týmto článkom, ak bude vyplývať z použitia sily, ktoré nie je viac než úplne nevyhnutné, pri:

- a) obrane každej osoby proti nezákonnému násiliu;
- b) vykonávaní zákonného zatknutia alebo zabránení úteku osoby zákonne zadržanej;
- c) zákonne uskutočnenej akcii za účelom potlačenia nepokojov alebo vzbury.

V súvislosti s citovaným znením čl. 2 ods. 2 dohovoru ústavný súd poukazuje aj na dikciu čl. 15 ods. 4 ústavy, v zmysle ktorého nie je porušením práva na život, ak bol niekto pozbavený života v súvislosti s konaním, ktoré podľa zákona nie je trestné.

Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv garantovaných ústavou a dohovorom postupom polície pri jeho zadržaní a napadnutým uznesením inšpekcie ministerstva vnútra, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd predovšetkým uvádza, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel tohto princípu vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Ústavný súd konštatuje, že postup polície pri zadržaní sťažovateľa bola na základe jeho sťažnosti oprávnená a aj povinná preskúmať inšpekcia ministerstva vnútra, ktorá ho aj preskúmala v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-92/OISS-V-2015. Právomoc inšpekcie

ministerstva vnútra preskúmať sťažovateľom namietaný postup polície vylučuje právomoc ústavného súdu na preskúmanie tejto časti sťažnosti.

Rovnako ústavný súd nemá právomoc na preskúmanie napadnutého uznesenia inšpekcie ministerstva vnútra a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, keďže sťažovateľ mal právo podať proti nemu sťažnosť, čo aj urobil, o ktorej bola oprávnená a povinná rozhodnúť okresná prokuratúra, ktorá o jeho sťažnosti aj rozhodla uznesením zo 17. júna 2015.

Ústavný súd preto časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom polície pri jeho zadržaní a napadnutým uznesením inšpekcie ministerstva vnútra z 22. mája 2015, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv garantovaných ústavou a dohovorom napadnutým uznesením okresnej prokuratúry, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Zo sťažnosti, ako aj priloženej dokumentácie vyplýva, že ako posledná vo veci sťažovateľa rozhodovala krajská prokuratúra, ktorá prípisom sp. zn. 3 KPt 196/15 z 3. augusta 2015 odložila ako nedôvodný jeho podnet, ako aj opakovaný podnet. Označený prípis krajskej prokuratúry však sťažovateľ nenamieta, čo zakladá dôvod na odmietnutie aj tejto časti sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu. Proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry, ktorým bola ako nedôvodná zamietnutá jeho sťažnosť proti napadnutému uzneseniu inšpekcie ministerstva vnútra, totiž sťažovateľ mohol podať podnet a následne aj opakovaný podnet (čo aj urobil) podľa v tom čase platných ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o prokuratúre (po novelizácii zákona o prokuratúre vykonanej zákonom č. 401/2015 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2016 už týmto právom v zmysle § 31 ods. 5 nedisponuje, pozn.)]. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre vždy považoval

za právne prostriedky, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, a to aj vo vzťahu k tým právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta touto sťažnosťou (m. m. pozri napr. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 28/2010 atď.).

Na preskúmanie postupu a uznesenia okresnej prokuratúry zo 17. júna 2015 bola teda v relevantnom čase oprávnená a aj povinná krajská prokuratúra v rámci konania o podnete. Právomoc krajskej prokuratúry rozhodnúť o podnete a následne tiež opakovanom podnete (po postúpení veci Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky) vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodovať aj o tejto časti sťažnosti, a teda zakladá dôvod na jej odmietnutie taktiež z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu. Napriek tejto skutočnosti ústavný súd, uprednostňujúc materiálny prístup k ochrane ústavnosti, ako aj skutočnosť, že v priebehu konania pred ústavným súdom došlo k relevantnej zmene právnej úpravy, v dôsledku ktorej sťažovateľ už nemá možnosť domáhať sa preskúmania napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry prostredníctvom podnetu, resp. opakovaného podnetu, považoval za vhodné aspoň rámcovo preskúmať napadnuté rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní vydané v trestnej veci sťažovateľa aj z vecného hľadiska.

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa preto ústavný súd sústredil na posúdenie toho, či nie je táto časť sťažnosti zjavne neopodstatnená. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na už citovaný § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, z ktorého vyplýva, že jeho pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98,

tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ešte pred vecným posúdením námietok sťažovateľa považuje ústavný súd za vhodné poukázať na niektoré teoretické východiská k právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na život ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ide o jedno z kľúčových ľudských práv, a zároveň poukazuje na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k právu na život garantovanému prostredníctvom čl. 2 dohovoru, ktorú ústavný súd uplatňuje aj pri interpretácii a aplikácii základného práva na život upraveného v čl. 15 ústavy.

Z judikatúry ESLP vyplýva, že čl. 2 dohovoru sa aplikuje jednak vtedy, keď dôjde napadnutým konaním k usmrteniu človeka (McCann a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkého senátu č. 18984/91 z 27. 9. 1995), avšak rovnako je aplikovateľný aj na prípady, keď obeť napadnutého konania nezomrie. Európsky súd pre ľudské práva kladie v týchto prípadoch dôraz na stupeň a typ použitej sily a posudzuje, či táto sila bola potenciálne smrteľná (Makaratzis proti Grécku, rozsudok veľkého senátu č. 50385/99 z 20. 12. 2004).

Z vecí dosiaľ posudzovaných Európskym súdom pre ľudské práva vyplýva, že ESLP považoval za aplikovateľný čl. 2 dohovoru pri vážnom ohrození života, ktoré nastalo napr. v prípade, keď auto sťažovateľa malo po prestrelke s políciou 16 priestrelov v smere k vodičovi a 3 strely preleteli predným oknom. To, že sťažovateľ prežil, považoval ESLP len za šťastnú náhodu, v prípade priestreľu ľadvín a pečene sťažovateľa (Vasil Sashov Petrov proti Bulharsku), v prípade zásahu ôsmimi guľkami (Yasa proti Turecku), v prípade nebezpečného použitia plynu (Finogenov a ďalší proti Rusku). Naopak, ESLP čl. 2 dohovoru neaplikoval v prípadoch, keď zranenie nebolo životu nebezpečné; v takýchto

prípadoch EŠLP vec posudzoval z pohľadu porušenia čl. 3 dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Z judikatúry EŠLP teda možno vyvodit' princíp, v zmysle ktorého v prípadoch, keď dôjde k použitiu sily potenciálne smrtiacej, je aplikovateľný čl. 2 dohovoru. Rozlišujúcim faktorom pre aplikáciu čl. 2 dohovoru je, že musí dôjsť k nepovolenému použitiu sily, v dôsledku ktorej dochádza k ohrozeniu života.

Potenciálne smrtiaca sila môže byť použitá, pokiaľ je celkom nevyhnutná na dosiahnutie jedného z troch cieľov ustanovených v čl. 2 ods. 2 písm. a) až c) dohovoru. Pri skúmaní, či je táto podmienka splnená, EŠLP používa subjektívny test „úprimného presvedčenia“ zástupcov štátu o nevyhnutnosti použitia sily v danom okamihu. Toto „úprimné presvedčenie“ musí byť pociťované „z dobrých dôvodov“ a musí byť „rozumné“ (Andronicou a Constantinou proti Cypru, rozsudok z 9. 10. 1997, č. 25052/94, bod 192). Spoliehanie sa EŠLP na tento subjektívny pocit osôb používajúcich silu je odôvodnený tým, že EŠLP nemôže nahradiť názor vytvorený v pokoji ex post za názor osôb zúčastnených na operáciách, pri ktorých sa mnohokrát musia rozhodovať a reagovať v zlomku sekundy (Andronicou a Constantinou proti Cypru, rozsudok z 9. 10. 1997, č. 25052/94, bod 192).

Medzi povolené použitie sily patrí v zmysle čl. 2 ods. 2 písm. b) dohovoru aj vykonávanie zákonného zatknutia alebo zabránenie úteku osoby zákonne zadržanej. Európsky súd pre ľudské práva v tejto súvislosti konštatoval (Nachova a ďalší proti Bulharsku, rozsudok Veľkého senátu zo 6. 7. 2005, č. 43577/98 a č. 43579/98), že použitie potenciálne smrtiacej sily nemôže byť posúdené ako „celkom nevyhnutné“, pokiaľ je známe, že „zatýkaná osoba nepredstavuje ohrozenie života a zdravia a nie je podozrivá zo spáchania násilného trestného činu“ (Nachova, bod 107). Vo vzťahu k čl. 3 dohovoru EŠLP vyslovil názor (Giuliani a Gaggio proti Taliansku), podľa ktorého v prípade, ak dôjde k použitiu sily v súlade s čl. 2 dohovoru (napr. v sebaobrane), nemôže *a fortiori* prípadné spôsobenie utrpenia v rovnakej situácii spôsobiť aj porušenie čl. 3 dohovoru.

Aplikujúc uvedené východiská judikatúry ESLP na vec sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že z napadnutých uznesení inšpekcie ministerstva vnútra a okresnej prokuratúry a najmä zo znaleckého posudku [REDACTED] vyplýva, že zranenia, ktoré boli sťažovateľovi políciou spôsobené, síce neviedli k jeho usmrteniu ani poškodeniu pre život dôležité orgány, ale znalec v posudku uviedol, že „Vzhľadom na to, že v danom prípade došlo k priestrelu ľavej dolnej končatiny na prednej vnútornej časti stehna došlo k ohrozeniu pre život dôležitého orgánu – veľkých ciev na dolnej končatine a nervových štruktúr.“. Z uvedeného možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť záver, že v posudzovanom prípade bola použitá sila, ktorá bola potenciálne smrteľná, a preto možno vec sťažovateľa posudzovať z hľadiska požiadaviek na ochranu práva na život vyvoditeľných z čl. 2 dohovoru, ako aj základného práva na život upraveného v čl. 15 ústavy.

V nadväznosti na uvedený záver sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením napadnutého uznesenia inšpekcie ministerstva vnútra a v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na túto jeho časť:

„Znalec na základe preskúmania RTG dokumentácie, ktorá bola zhotovená na RTG oddelení pri prvotnom vyšetrení zistil, že priestrel s trieštivou zlomeninou v dolnej tretine pravého predlaktia vznikol v dobe, keď mal poškodený hornú končatinu dole, pri tele. O tom, že končatina bola pri tele smerom nadol svedčí tá skutočnosť, že vstrel bol lokalizovaný na chrbtovej strane predlaktia vpravo a strela, ktorá prenikla do dolného konca vretennej kosti spôsobila trieštivú zlomeninu tejto kosti a opustila oblasť predlaktia na dlaňovej strane predlaktia, nakoľko v mieste výstrelu boli drobné úlomky vytlačené smerom von z kosti v tomto mieste. Ak by mal poškodený zodvihnuté hore, vzdával sa, tak pri tomto postavení horných končatín by strela smerovala na dlaňovú stranu predlaktia a výstrel by bol lokalizovaný na chrbtovej strane predlaktia strelný kanál by smeroval z miesta vstrelu ľahko nahor k chrbtovej strane predlaktia. Vzhľadom na lokalizáciu vstrelu a výstrelu, ako aj priebeh strelného kanála nemohlo u poškodeného dôjsť k priestrelu predlaktia v dobe, keď mal ruky zodvihnuté nad hlavou.

Na pravej dolnej končatine, jej bočnej strane v oblasti horného konca stehna bol lokalizovaný priestrel mäkkých tkanív, jednalo sa o vstrel na prednej strane stehna vo výške chochoľa stehennej kosti, výstrel sa nachádzal na zadnej strane stehna, o čom svedčí prítomnosť vzduchu v strelnom kanáli, ktorý bol prevažne lokalizovaný k miestu výstrelu. K tomuto poraneniu u poškodeného došlo tým istým výstrelom, pri ktorom došlo k priestrelu hornej končatiny. Po opustení strely z predlaktia z predlaktia, strela vnikla do mäkkých časti stehna vpravo a opustila oblasť stehna v zadnej časti stehna, pričom poškodený musel mať pravú hornú končatinu tesne pri svojom tele. Ďalší výstrel podľa popisu v zdravotnej dokumentácii poškodeného zasiahol do oblasti stehna na vnútornú oblasť vo vzťahu k stehennej kosti a výstrel bol lokalizovaný na zadnej strane v dolnej časti sedacej časti vľavo. O tomto priebehu strelného kanála svedčí aj prítomnosť vzduchu v strelnom kanáli. Vzduch bol zahustený smerom viac k výstrelu na zadnej časti tela.

K všetkým výstrelom, ktoré zasiahli tele poškodeného došlo v dobe, keď poškodený stál tvárou v tvár zasahujúceho policajta. Na poškodeného nebolo strieľané od chrbta. Odreniny na oboch predných častiach oboch kolien vznikli pri páde poškodeného na zem.

Poranenia, ktoré utrpel poškodený možno kvalifikovať ako ťažkú ujmu na zdraví v súvislosti s tým, že poškodený bude po dobu dlhšiu ako 42 dní závažným spôsobom obmedzovaný v obvyklom spôsobe života.

K veci bol tiež vypracovaný znalecký posudok z Kriministického a expertízneho ústavu PZ, odbor prírodovedného a skúmania a kriminalistickej identifikácie Slovenská Ľupča za účelom komparácie, či 2 ks nábojnice a 1 ks strela zaistené na mieste činu boli vystrelené z jednej a tej istej zbrane ČZ vz. 82 kalibru, 9 mm, výr. čísla 184666, ktorá bola vydaná podľa § 89 ods. 1 Tr. poriadku [REDAKOVANÉ]. Výsledok znaleckého skúmania potvrdil, že 2 ks nábojnice boli vystrelené z tej istej zbrane a to zbrane ČZ vz. 82, kalibru 9 mm, výr. čísla 184666. Zaistená strela nebola vhodná na individuálnu identifikáciu.

Z hlásenia o použití donucovacích prostriedkov zisťujem, že [REDAKOVANÉ] dňa 06. 03. 2015 o 06. 40 hod. použil proti [REDAKOVANÉ] donucovacie prostriedky a to použitie hrozby zbraňou a varovného výstrelu do vzduchu, použitie zbrane podľa § 60 písm. a), b), e) zákona č. 171/1993 Z. z. a podľa § 61 ods. 1 písm. a) b), d), e) zákona

č. 171/1993 Z. z. Nadriadený príslušník PZ vyhodnotil použitie donucovacích prostriedkov tak, že tieto boli použité v zmysle zákona...“

V ďalšej časti napadnutého uznesenia inšpekcie sú citované ustanovenia § 60 a § 61 zákona o Policajnom zbore ustanovujúce pravidlá oprávneného použitia zbrane, ako aj § 28 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého čin ináč trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúcich zo všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu ani ho neobchádza; spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnomu predpisu.

Na tomto základe sú potom v napadnutom uznesení inšpekcie ministerstva vnútra formulované v kontexte so skutkovými závermi právne závery týkajúce sa inkriminovaného zásahu proti sťažovateľovi, a to takto:

«Vyhodnotením všetkých zadovážených dôkazov založených na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne mám za to, že postup príslušníka PZ voči oznamovateľovi môžem vyhodnotiť tak, že boli splnené všetky podmienky použitia donucovacích prostriedkov – použitie hrozby zbraňou a varovného výstrelu do vzduchu a použitie zbrane. Ďalej je tu potrebné poukázať na podstatnú skutočnosť, že konanie príslušníka možno považovať za konanie v nutnej obrane. Podstatou nutnej obrany je odvracanie nebezpečenstva, ktoré vzniklo útokom človeka na chránenej záujmy a to konaním namiereným proti útočníkovi. Ak teda osoba činom inak trestným odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok, ktorý je namierený proti telesnej integrite, nejedná sa o trestný čin.

Samozrejme zákon vyžaduje, aby boli zachované všetky nevyhnutné podmienky konania v nutnej obrane, teda, sa odvracia útok namierený na záujem chránený Trestným zákonom, ktorým bolo v danom prípade zdravie človeka. Ďalej zákon vyžaduje, aby útok priamo hrozil alebo trval, čo bolo v danom prípade preukázané samotnou výpoveďou [REDAKOVANÉ] a znaleckým posudkom od [REDAKOVANÉ]. Vo výpovedi [REDAKOVANÉ] uviedol, že na oznamovateľa zakričal „Polícia, zostaňte stáť!“

a vystrelil varovný výstrel do vzduchu smerom medzi strechy domov, pričom [REDACTED] sa pohol smerom k nemu s tým, že videl ako si ľavú ruku dal do ľavého vrečka čiernej vesty, ktorú mal na sebe a pravú ruku si dal asi do ¾ pod rozopnutú vestu. V tej chvíli mal dôvodnú obavu, že pod uvedenou vestou má schovanú nejakú zbraň, pričom stále [REDACTED] bežal smerom na neho. Zo znaleckého posudku bolo zistené, že priestrel s trieštivou zlomeninou v dolnej tretine pravého predlaktia u [REDACTED] vznikol v dobe, keď mal poškodený hornú končatinu dole, pri tele. Vo výpovedi [REDACTED] tvrdil, že v čase výstrelu sa vzdával a ruky mal hore. Znalec vzhľadom na tieto tvrdenia zistil, že o tom, že končatina bola pri tele smerom nadol svedčí tá skutočnosť, že vstrel bol lokalizovaný na chrbtovej strane predlaktia vpravo a strela, ktorá prenikla do dolného konca vretennej kosti spôsobila trieštivú zlomeninu tejto kosti a opustila oblasť predlaktia na dlaňovej strane predlaktia, nakoľko v mieste výstrelu boli drobné úlomky vytlačené smerom von z kosti v tomto mieste. Ak by mal poškodený ruky zodvihnuté hore, vzdával sa, tak pri tomto postavení horných končatín by strela smerovala na dlaňovú stranu predlaktia a výstrel by bol lokalizovaný na chrbtovej strane predlaktia. Vzhľadom na lokalizáciu vstrelu a výstrelu, ako aj priebehu strelného kanála nemohlo u poškodeného dôjsť k priestrelu predlaktia v dobe, keď mal ruky zodvihnuté nad hlavou. Poškodený taktiež potvrdil, že v tom čase vo vrečku pri sebe mal baterku na svietenie. Z uvedeného je zrejmé, že útok hrozil a bolo potrebné ho odvrátiť. Ďalšou podmienkou je, aby obrana smerovala proti útočníkovi, čo ako už vyplýva z vyššie uvedeného splnené bolo. V neposlednej rade zákon vyžaduje, aby obrana nebola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä spôsobu, miestu, času, okolnostiam vzťahujúcim sa na osobu útočníka alebo na osobu obrancu. V tejto súvislosti uvádzam, že vzhľadom na skutočnosti zistené zo znaleckého posudku a z výpovedi svedkov možno konštatovať, že [REDACTED] mal vedomosť o skutočnosti, že je po ňom vydaný príkaz na zatknutie, snažil sa uniknúť pred zatknutím, bežal priamo na [REDACTED] s rukou pri tele a preto ho nemožno považovať za neprimeraný. Možno konštatovať, že šlo vyslovene len o taký protiútok, ktorý bol spôsobilý zadržať [REDACTED] v ďalšom možnom konaní. Nutná obrana predpokladá, že konanie obrancu alebo „protiútok“ obrancu musí byť tak intenzívny, aby bol spôsobilý zabrániť útočníkovi v ďalšom konaní, teda napadnutý môže použiť účinnejšie prostriedky než použil útočník.

Časť podania smerujúca na protiprávne konanie [REDAKOVANÉ] vo veci krádeže stromov a používania omamných látok, bola odstúpená na OISS ÚIS SKIS MV SR Banská Bystrica k ďalšej realizácii.

Trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona sa dopustí verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, prekročí svoju právomoc, alebo nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci alebo z rozhodnutia súdu.

Ide o také konanie, keď dochádza k porušovaniu alebo obchádzaniu konkrétneho zákona alebo právnej normy na základe zákona vydaného. Vyžaduje sa, aby páchatel konal úmyselne, aktívne v rozpore so zákonom a v cieľnom úmysle. Úmysel inému spôsobiť škodu a zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech ako možný motív a ako zložka subjektívnej stránky, ktorá iniciuje konanie páchatel'a, smeruje ku každému neoprávnenému zvýhodneniu materiálnej alebo nemateriálnej povahy, na ktoré by páchatel alebo iná osoba nemala právo. Pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa §-u 326 ods. 1 písm. a Trestného zákona, musí byť páchatel'ovi tento úmysel preukázaný.»

Ústavný súd poukazuje aj na podstatnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry, v ktorej sa najmä uvádza:

„Preskúmaním spisového materiálu, a to najmä záverov znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že k priestrelu s trieštivou zlomeninou v dolnej tretine pravého predlaktia došlo v dobe, keď mal poškodený hornú končatinu dolu, pri tele. K poraneniu na prednej strane stehna došlo tým istým výstrelom, pri ktorom došlo k priestrelu hornej končatiny. Ďalší výstrel zasiahol poškodeného do oblasti stehna na vnútornú oblasť vo vzťahu k stehennej kosti a výstrel bol lokalizovaný na zadnej strane dolnej časti sedacej časti vľavo. Poranenia poškodeného boli teda podľa záverov znaleckého posudku spôsobené dvomi strelnými ranami, pričom ku všetkým výstrelom, ktoré zasiahli telo poškodeného, došlo v dobe, keď poškodený stál tvárou v tvár zasahujúceho policajta. Na poškodeného nebolo strieľané od chrbta.

K námitkam poškodeného, že závery znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva [REDACTED] neodzrkadľujú reálny priebeh vzniku strelných poranení je potrebné uviesť, že znalec [REDACTED] je zapísaný v zozname znalcov v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, traumatológia. V uznesení o pribratí znalca zo dňa 18. 03. 2015 bol znalec v zmysle § 144 ods. 1 Tr. por. výslovne upozornený na význam znaleckého posudku z hľadiska všeobecného záujmu a na trestné následky vedome nepravdivého znaleckého posudku. Taktiež bol upozornený na povinnosť bez odkladu oznámiť skutočnosti, pre ktoré by mohol byť vylúčený alebo ktoré mu vo veci bránia byť činný ako znalec. Príslušný znalec nenamietal svoju zaujatosť, ani svoju odbornosť, pokiaľ ide o podanie znaleckého posudku v danej trestnej veci. Mám za to, že s poukazom na tieto skutočnosti nie je preto dôvodné spochybňovať uvedeného znalca a závery ním vypracovaného znaleckého posudku.

Je potrebné uviesť, že podkladom pre vypracovanie predmetného znaleckého posudku bol príslušný vyšetrovací spis, ako aj zdravotná dokumentácia pošk. [REDACTED]. Súčasťou predmetného vyšetrovacieho spisu v čase, keď bol predložený znalcovi [REDACTED], bol aj výsluch pošk. [REDACTED] zo dňa 18. 03. 2015. Je nevyhnutné uviesť, že v uvedenom výsluchu pošk. [REDACTED] vypovedal ku skutočnosti, v akej polohe bol v čase predmetného útoku. Poškodený výslovne uviedol, že videl na [REDACTED] ako sa mu v rukách trasie zbraň, na čo na neho zakričal, aby sa ukludnil. Je teda zrejmé, že poloha poškodeného voči sv. [REDACTED] bola v danom čase taká, že tieto osoby stáli tvárou v tvár. Samotný poškodený ďalej uviedol, že v tom čase mal ruky hore, resp. v ďalšej časti výsluchu uvádzal, že akurát dával ruky hore. Námitka poškodeného, že v danej trestnej veci nebol vykonaný jeho dodatočný výsluch, v ktorom by sa vyjadril, v akej polohe stál, resp. by sa vyjadril ku vstupu jednotlivých striel do jeho tela, je neopodstatnená, pričom dodatočný výsluch poškodeného nepokladám za potrebný, nakoľko k daným skutočnostiam sa poškodený vyjadril už vo svojom výsluchu dňa 18. 03. 2015.

Som toho názoru, že znalec [REDACTED] mal dostatok podkladov, ktoré mu umožnili vypracovať vo veci objektívny znalecký posudok. Návrh poškodeného na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku považujem preto za neopodstatnený. Pokiaľ ďalej poškodený namieta, že znalec [REDACTED] nevykonal obhliadku jeho

tela a znalecký posudok vypracoval bez zabezpečenia takejto obhliadky, tu je potrebné uviesť, že znalec vychádzal jednoznačne zo zabezpečenej zdravotnej dokumentácie pošk. [REDAKOVANÉ], pričom obhliadka tela sa nejaví ako nevyhnutná a znalec nie je povinný túto vykonať. Podotýkam, že samotný popis jednotlivých strelných poranení bol dostatočne uvedený v príslušnej zdravotnej dokumentácii.

K ďalšej námietke poškodeného, že vyšetrovateľ odmietol vykonať rekonštrukciu, je potrebné uviesť, že uvedený procesný úkon považujem za nadbytočný. Som toho názoru, že okolnosti spáchania predmetného skutku boli vykonaným dokazovaním dostatočne preukázané.

Som toho názoru, že dokazovanie v danej trestnej veci bolo vykonané dostatočne a nie je potrebné ho doplniť.“

Z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí inšpekcie ministerstva vnútra a okresnej prokuratúry možno vyvodit' záver, že policajti zasahujúci proti sťažovateľovi neprekročili medze oprávneného použitia zbrane vyplývajúce z príslušných ustanovení zákona o Policajnom zbore o použití donucovacích prostriedkov. Napadnuté uznesenie inšpekcie ministerstva vnútra v spojení s napadnutým uznesením okresnej prokuratúry ústavný súd považuje za logicky a zrozumiteľne odôvodnené, primeraným spôsobom reagujú na všetky kľúčové námietky sťažovateľa, pričom právne závery vyslovené v oboch rozhodnutiach majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Orgány činné v trestnom konaní objasnili, prečo považovali za dôveryhodný popis priebehu zadržania podaný zasahujúcimi policajtmi, a nie verziu prezentovanú sťažovateľom (najmä závery znaleckého posudku o polohe hornej končatiny sťažovateľa v okamihu priestreľu a o postavení sťažovateľa a zasahujúceho policajta tvárou v tvár). Možno sa stotožniť so záverom, že vykonané dokazovanie nepotvrdilo tvrdenie sťažovateľa o tom, že k jeho postreleniu došlo v čase, keď sa vzdával, ani jeho tvrdenie, že zasahujúci policajt vystrelil na sťažovateľa zozadu. Je síce pravdou, že sťažovateľ nebol ozbrojený, avšak z odôvodnení napadnutých uznesení (vychádzajúcich z vykonaného dokazovania) je zrejmé, že zasahujúci policajt mal legitímny dôvod domnievať sa, že je ozbrojený (pohyb rúk sťažovateľa), t. j. išlo o „úprimné presvedčenie“ zasahujúceho policajta „z dobrých dôvodov“, ktoré aj ústavný súd posúdil ako „rozumné“.

Navyše, zo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol už v minulosti právoplatne odsúdený za násilnú trestnú činnosť [podľa § 234 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, t. j. za lúpež so zbraňou (pozri k tomu rozhodnutia vo veciach sp. zn. II. ÚS 227/06 a III. ÚS 201/04)]. Súdca podľa spisovej značky vydaného príkazu Okresného súdu Žilina na zadržanie sťažovateľa (sp. zn. 3 T 27/2004), malo ísť o jeho zadržanie smerujúce k zabezpečeniu výkonu trestu odňatia slobody uloženého sťažovateľovi práve odsudzujúcim rozsudkom tohto súdu za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 a 2 písm. a) a b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa bola pri jeho zadržaní použitá sila v súlade s čl. 2 ods. 2 písm. b) dohovoru, a preto nemožno uvažovať o tom, že došlo k zásahu, ktorého dôsledkom je porušenie práva na život garantovaného čl. 2 dohovoru, ako aj čl. 15 ústavy.

Vykonané dokazovanie nepreukázalo tvrdenie sťažovateľa, že zasahujúci policajti nevystrelili varovný výstrel, ani to, že na sťažovateľa bolo vystrelené trikrát. Naopak, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odzneli tri výstrely (zhodné tvrdenia zasahujúcich policajtov, sťažovateľa aj svedkyne [REDACTED]), pričom zranenia sťažovateľa boli spôsobené len dvoma strelami [z čoho rezonuje záver, že tretí výstrel (v poradí výstrel prvý)] bol výstrel varovný. Z pohľadu vykonaných dôkazov možno podľa názoru ústavného súdu označiť vyšetrenie vo veci sťažovateľa za efektívne a rýchle.

Aby zákony na ochranu práva na život boli v praxi účinné, je potrebné, aby na ich dodržiavanie niekto dohliadal a ich porušenie sankcionoval. Z tohto dôvodu, aby ochrana garantovaná právom na život nebola len teoretická a iluzórna, ale naopak, praktická a efektívna, kladie EŠLP určité požiadavky na súdny a administratívny aparát. Tieto záväzky EŠLP označuje ako procedurálne. Ak okolnosti prípadu vyžadujú trestnoprávny postih páchatel'a, musia štáty prípady úmrtí podrobiť účinnému vyšetreniu a aj následné súdne konanie, teda trestné konanie ako celok, vrátane výšky trestov, musí byť účinné, aby

ochrana života bola v praxi efektívna (KMEC, KOSAŘ, KRATOCHVÍL, BOBEK. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C. H. BECK, 2012, s. 364, 365).

V posudzovanej veci sú napadnuté uznesenia príslušných orgánov primerane odôvodnené a nemožno ich považovať ani za arbitrárne, a preto ústavný súd nemá dôvod na to, aby do ich záverov vstupoval a menil ich.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, v zmysle ktorej mal znalec vykonať ohliadku tela sťažovateľa a ďalšie úkony, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že z napadnutých rozhodnutí vyplýva, že znalec [REDAKOVANÉ] pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzal z vyšetrovacieho spisu a najmä z RTG snímok a z existujúcich lekárskeho správ dokumentujúcich zranenia sťažovateľa, ktoré utrpel pri zásahu polície. Práve tieto podklady boli pre vypracovanie znaleckého posudku kľúčové, pričom ústavný súd nemá dôvod spochybňovať, že tieto podklady boli pre vypracovanie znaleckého posudku dostatočné, a preto nepovažuje túto námietku sťažovateľa za dôvodnú.

Ostatnú námietku týkajúcu sa neefektívnosti vyšetrovania z dôvodu, že podľa sťažovateľa nemalo byť vykonané nezávislým orgánom, keďže inšpekcia ministerstva vnútra podľa jeho názoru nie je nezávislým vyšetrovacím orgánom, pretože Policajný zbor podlieha Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ústavný súd nespochybňuje, ale naopak, považuje za potrebné zdôrazniť záväzok štátu zabezpečiť v trestných veciach účinné vyšetrovanie. Podľa ESĽP sú predpokladom účinného vyšetrovania štyri samostatné komponenty; vyšetrovanie musí byť a) nezávislé a nestranné, b) efektívne, c) rýchle a d) podrobené verejnej kontrole (Isayeva, Yusupova a Bazayeva proti Rusku, rozsudok č. 57947/00 z 24. 2. 2005). Pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť vyšetrovania, ESĽP požaduje, aby osoby vykonávajúce vyšetrovanie boli nezávislé na osobách, ktoré sú zapletené do vyšetrovaných udalostí. Vyšetrovanie musí budiť zdanie nezávislosti.

Aj keď sa námietka sťažovateľa týkajúca sa neefektívnosti vyšetrovania z dôvodu nedostatku nezávislosti vyšetrojúceho orgánu – inšpekcie ministerstva vnútra, javí na prvý pohľad relevantná, ide o námietku, s ktorou sa ústavný súd nemôže v konaní rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy meritórne zaoberať. V konaní o sťažnosti podľa

čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd totiž vychádza z princípu prezumpcie ústavnosti právnych predpisov, pričom právnym základom existencie inšpekcie ministerstva vnútra je všeobecne záväzný právny predpis (zákon o Policajnom zbore). Za týchto okolností by meritórne závery k nezávislosti inšpekcie ministerstva vnútra, a teda k súladu jej normatívneho právneho základu s ústavou presahovali rámec právomoci, ktorou disponuje senát ústavného súdu v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, o to viac, že sťažovateľ ako fyzická osoba nie je v zmysle zákona o ústavnom súde [§ 37 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) až g)] osobou oprávnenou iniciovať samostatne konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, v ktorom by ústavný súd mohol preskúmať ústavnosť právneho základu existencie inšpekcie ministerstva vnútra.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že „každé konanie (pred ústavným súdom, pozn.) možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že námietka, ktorou sťažovateľ spochybňuje nezávislosť inšpekcie ministerstva vnútra, je z hľadiska predbežného prerokovania jeho sťažnosti irelevantná, a teda zjavne neopodstatnená.

Nad rámec tohto záveru ústavný súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015, v ktorom sú formulované argumenty k nezávislosti inšpekcie ministerstva vnútra a ktoré je záväzné pre rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v porovnateľných veciach. Ústavný súd konštatuje, že označené zjednocujúce stanovisko nebolo dosiaľ právne relevantným spôsobom spochybnené, pričom ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na to taktiež nemá dostatok právomoci.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia okresnej prokuratúry v spojení s napadnutým uznesením inšpekcie ministerstva vnútra je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto nimi nemohlo dôjsť k porušeniu práv označených sťažovateľom.

Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nielen z dôvodu nedostatku svojej právomoci, ale aj ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2016